

*Ιωάννης Φ. Δημάρατος (1893-1980) **

Τον Αύγουστο του 1980 απεβίωσε ο Ιωάννης Δημάρατος, απόγονος του Κώστα Γραμματικού (του οποίου το πραγματικό όνομα ήταν Δημάρατος), υπουργού του Αλή πασά του περιβόητου φαλάριδος της Ηπείρου Κώστα Βουρμπιαντζή, εκ Βούρμπιανης, πατρίδας των προγόνων του.

Ο Ιωάννης Δημάρατος γεννήθηκε στην Πρέβεζα, όπου ο πατέρας του Φίλιππος έκαμε Σχολάρχης το 1900-1906. Βρήκα στο αρχείο του Γυμνασίου γραπτά του. Είχα την ατυχία να μάθω τα της κηδείας εις Φιλοθέην, την οποίαν συνώδευσαν πολυάριθμοι φίλτατοι δημοσιογράφοι, συνάδελφοι του νεκρού. Λόγω της συγγενείας μου φιλοξενήθηκα στο σπίτι του τον Οκτώβριον έως Δεκέμβριον 1929, οπότε επήρα το δίπλωμά μου.

Είχε φοιτήσει εις την Φιλοσοφικήν (Φιλολογίαν) του Πανεπιστημίου Αθηνών έως το 1917. Ήταν άριστος επιστήμων. Το 1917 εστρατεύθη και μετέσχε των Μικρασιατικών Αγώνων μέχρι την κατάρρευσιν (Αύγουστος 1922). Τα έτη 1922-1924 ήταν συντάκτης στις εφημερίδες «Βραδυνή» και «Ελεύθερος Λόγος» όπου εδημοσίευσε άρθρα του υψηλής λογοτεχνίας και κριτικές φιλολογικές των επ' ευκαιρία εκδιδομένων φιλολογικών και φιλοσοφικών συγγραμμάτων με εμβρίθειαν και βαθείαν παρατηρητικότητα.

Ο Δημήτριος Λαμπράκης, ιδρυτής του «Ελευθέρου Βήματος», διακρίνας και εκτιμήσας την αξίαν του δημοσιογράφου, την ευρείαν του και πολύπλευρη μόρφωση και ικανότητά του, τον προσέλαβε στο επιτελείον του προσωπικού της εφημερίδος του ως φιλολογικό συνεργάτη και σχολιαστή της τότε πολιτικής ζωής.

Το 1928 είχε αρχίσει να συντάσσεται και κυκλοφορεί η Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαιδεία του Δρανδάκη. Μόνιμοι συνεργάτες και διορθωτές των προσκομιζομένων άρθρων προς δημοσίευση ήταν ο Ιωάννης Δημάρατος και ο Θεοφύλακτος Παπακωνσταντίνου, συμφοιτητής μου στην Σχολή Φιλολογίας του Πανεπιστημίου. Πόσες ασυναρτησίες και ασυνταξίες είχαν τα προσκομιζόμενα άρθρα διασήμων επιστημόνων και λογίων όταν ετοιμα-

* Το βιογραφικό σημείωμα δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Ηπειρωτική Εστία*, τχ. 349-350, Μάιος-Ιούνιος 1981, σελ. 538-539. Αναδημοσιεύτηκε με τίτλο «Πρεβεζάνικες μορφές. Ιωάννης Φ. Δημάρατος, διαπρεπής δημοσιογράφος και λόγιος» στην εφημερίδα *Πρέβεζα*, φύλλο 779 της 13.5.1982, σελ. 1 & 4. Αναπαράγεται η δημοσίευση της *Ηπειρωτικής Εστίας*.

ΕΙΚΟΝΑ 1: *Ιωάννης Φ. Δημάρατος*
(*Αρχείο δικηγόρου Ζωσιμά Ι. Δημάρατου*)

στημολόγον». Ο Κωστής Παλαμάς το παρακολούθησε με ζωνρόν ενδιαφέρον και σε κάποιο άρθρο του εγκωμίασε τον συγγραφέα του. Δούλευε συγχρόνως και στο «Ελεύθερο Βήμα» και εξέδιδε και τον «Επιστημολόγον», το περιοδικόν του. Το να σου αφιερώσει δυο γραμμές ο ονομαστός ποιητής ήταν μεγίστη τιμή. Οι δημοσιογράφοι του «Ελευθέρου Βήματος» κάνανε διαδήλωση του Δημάρατου την επομένη των ολίγων γραμμών των επαινετικών του μεγάλου ποιητού.

Είχε δικό του τυπογραφείο στην οδό Κρήτης 19, όπου και το σπίτι του. Εκεί ετύπωνε και τα συγγράμματα των καθηγητών του Πανεπιστη-

μαζόταν για δημοσίευση στο γραφείον της Εγκυκλοπαιδείας, ήταν άλλο πράγμα! Τα γραφεία ήταν στην οδό Λυκούργου 12 και πήγαινα συχνά να δω τον αγαπητό εξάδελφο. Σπάνια να βρει κάποιος αναγνώστης λάθη τυπογραφικά και ασυναρτησίας στα άρθρα της Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαδείας. Είχαν οξυτάτη όσφρηση και μάτι οι δύο αυτοί συντάκτες και διορθωτές των προσκομιζομένων άρθρων. Και πληρώνονταν πολύ καλά η εργασία αυτή. Τα ξέρω εξ ίδια παρατηρήσεως.

Το 1934-1936 εξέδωκεν ο ίδιος ένα φιλολογικόν επιστημονικόν περιοδικόν κριτικής των εκδιδομένων επιστημονικών βιβλίων τον «Επι-

μίου, οι οποίοι του είχαν απόλυτη εμπιστοσύνη στην ακρίβειαν και πίστη των τυπογραφικών δοκιμίων. Δεν είναι τόσο απλή η στοιχειοθέτηση και τύπωση των τυπογραφικών δοκιμίων. Χρειάζεται και μάτι και γνώση.

Ο Ιωάννης Δημάρατος ήταν τακτικό μέλος της Ηπειρωτικής Εταιρείας και του Τοσιτσείου Κληροδοτήματος, εργασθείς με πατριωτική ηπειρωτική τιμιότητα για τα χρήματα και τις δαπάνες τις σχολικές του ιδρύματος.

Το 1948-1950 εκδίδεται εκ νέου η Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαιδεία συμπληρωμένη με τα γεγονότα και πολέμους από το 1932 έως 1960. Κυριώτερος διορθωτής της νέας εκδόσεως των άρθρων και δημοσιευμάτων τη φορά τούτη ήταν ο Δημάρατος. Ολόκληρο διαμέρισμα, τεσσάρι επί της οδού Μενάνδρου 75, εκέρδισε από την εργασίαν τούτη. Τελευταία έμενε στο Μαρούσι.

Παρισπούδαστον είναι το σύγγραμμά του «Φιλοσοφική 1974» με έξοδα της Εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, όπου εξετάζει και ερμηνεύει με άφθονες παραπομπές στους ειδικούς συγγραφείς, πλείστους όσους όρους της φιλοσοφίας και Ελληνικής Γραμματείας χρησιμοποιούμενους από τους αρχαίους Έλληνες και Βυζαντινούς και νεώτερους συγγραφείς Έλληνες και ξένους. Είναι σύγγραμμα πόνου, εμβρίθειας και βαθιάς έρευνας.

Ο Δημάρατος είχε αδελφόν τον Δημήτριον αξιωματικόν συνταγματάρχη και αδελφήν την Ευτέρπη. Η μητέρα του ήταν αδελφή της κ. Δήμα, μητρός του δικηγόρου Σπύρου Δήμα.

Έκρινα καλόν για τους Πρεβεζάνους να δημοσιευτεί στις στήλες της «Πρέβεζας» το άρθρο μου τούτο, να γνωρίσουν οι νέες γενιές το όνομα και τη δράση ενός παλαιού Πρεβεζάνου δημοσιογράφου και εκλεκτού λογίου.[∇]

[∇] Οι τελευταίες δύο παράγραφοι συμπληρώνονται από τη δημοσίευση της *Πρέβεζας* της 13.5.1982.